

Tretina porodov s carskim rezom

BEČ – Lani je 32,4 posto svih porodov bilo putem carskoga reza. Polovica rezov je bila planirana. Porast carskih rezov ima vezu sa sve višom starošćom majkov. Tokom 30 ljet se je dignula prosječna starost pri prvom ditetu od 26,2 na 30,3 ljet.

Od ukupno 76.939 porodov se je 1.006 dice rodilo doma, a 35 na putu u bolnicu. **KK**

Podiljeni 25 miliona Marlene Engelhorn

BEČ – 50 zibranih ljudi je 77 organizacijam podililo jerbinstvo Marlene Engelhorn u višini od 25 miliona eurov. Najviše podupiranje čedu dostati Savez za čuvanje nature, Neunerhaus, NGO Attac, Momentum institut i obrazovna inicijativa „Škola u preokretu” u višini od 1,6 miliona do 936.000,– eurov. **KK**

700 medikamentov na logoru

Da već ne dojde do manjka važnoga vračtva potribuje nova odredba da mora postojati rezerva za četire misece, ča će biti teško za realizirati polag industrije.

BEČ – Ministar za zdravlje Johannes Rauch je jur početkom ljeta najavio ovu inicijativu, sada je i komisija EU-a odobrila ovu nakanu. Polag nove odredbe mora biti garantirano, da u zimi ne sfaļu važni medikamenti, kot se je to stalo u prošli ljeti. Tako mora postojati za kih 700 medikamentov rezerva za četire misece.

Farma industrija je suprot ovoga plana, jer dočeka još i pogoršanje. Pokidob se jur sada producira ča je moguće, se uopće neće ugodati, da se do ljetošnje zime toliko producira. Generalni sekretar saveza farmaceutičke industrije (Pharmig) Alexander Herzog dodava, da oni imaju ljetu dan planiranja po najpr, tako da se za ljetos nikako ne ide van. On i misli, da nije produkcija problem nego podiljenje.

Opskrba se more samo širom Europe rješiti, tako Herzog. To je naglasio i ministar, da si dugoročno želji europsko rješenje, ko osigura za sve države članice opskrbu.

Med ovimi 700 medikamenti su medikamenti protiv boli i prehladjenja, antibiotike, ali i vračtvo protiv kroničnih bolesti srca i plućev. Odredba je jur poznata od januara, od onda je čekao ministar na EU odobrenje. Stroški ki su vezani uz ovu rezervu će nadoknaditi savezni ured za sigurnost na zdravstvenom sektoru (BASG).

Ministar da je jur bio s poduzeći u razgovoru i polag odredbe imaju sada 10 mised lazno, da ispunu količinu za 4 misece. Tako je za ovu zimu prekasno.

Jur lani se je zdravstveni ministar ujedinao sa savezom

velikih tršcev s medikamenti na logor pojedinih začinov, tako da u hitni slučajji i apoteke same moru proizvoditi ovo relevantno vračtvo.

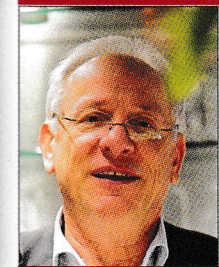
U aprilu je vračiteljska komora potribovala i veću produkciju vračtva u Europi, tako da se smanji odvisnost od Azije, pred sim južnoistočnoga dijela. **KK**

NA KRATKI

Zadić čeka drugo dite

BEČ – „Čas je za dobre visti”, tako je pred kratkim na Instagramu najavila ministrica za pravo Alma Zadić, da je noseća. U decembru ima termin za porod i ona je izjavila da će normalno dalje djelati kot je to činila i kod prvoga diteta. Na slici su bili četiri pari cipelov, a svi u drugoj velikini. **KK**

// O ČEMU RAZMIŠLJAM

PETAR TYRÁN

Ne moremo dost diboko skinuti kapu pred ovim dugotrajnim projektom Hrvatskoga kulturnoga i dokumentarnoga centra *Dijalektologija u 5 sveskov*. U minulih 13 ljet osijedio je već ki vlas u ovo ogromno djelo uključenih stručnjakov i stručnjakinj, znanstvenikov i znanstvenic, jezikoslovcev i jezikoslovkov kao i brojnih popisivačev kao puno višega broja informantov i informantic. Puno moždjanov se je istrošilo i živcev potrošilo. Ali sada imamo pred sobom epohalno djelo u pet sveskov (sa šest knjig) u ki su ljudi sa sela popisivali, bilježili a stručnjaki brižno pobirali i zibrali a pak i znanstveno komentirali

ne samo brojne i različne dijalekte Hrvatov i Hrvatic u Gradišću i izvan, nego i književno stvaralačtvo gradišćanskih Hrvatov u Austriji, Češkoj, Mađarskoj i Slovačkoj.

Ljudi, ki su bili uključeni u ovo neizmerno i široko djelovanje, su jur duži čas očekivali konačni rezultat i morali su dugo čekati – ali konačno su do-

Ovo je po rječnici i velikoj gramatici najvjerojatnije najuspješniji zajednički domaći gradišćanski projekt sa stručnjaki u Hrvatskoj, a dokaz je za to, da na domaćoj dijalektološkoj, književnoj a pred svim i pedagoškoj sceni zapravo svi stoju u službi Ivančičevoga HKDC-a. Da mu se je to ugodalo, se ima zahvaliti pred svim i zato,

ke je HKDC izdao skupa sa svojim tandem-društvom Hrvatskom narodnom visokom školom (HNVŠ). Zapravo nima bolje ili manje poznatoga imena med učiteljicami i učiteljji, pedagogi i pedagogicami i na sveučilišnoj razini, ki ne bi stali u službi ovih dvih društav, ka pokrivaju zapravo cijelu izdavačku djelatnost za dvojezično školstvo i za dvojezične čuvarnice širom zemlje.

Zgora spomenuta *Dijalektologija u 5 sveskov* je bez sumlje vrhunac dosadašnjega djelovanja HKDC-a i HNVŠ-a a pitanje je, more li se ov plafon još malo podignuti, ča znači: more se popisivačko i istraživačko djelovanje još povišiti, intenzivirati i poboljšati? Ova toliko aktivna struktura na vrhu i ovoga projekta je jur u zrelijoj životnoj dobi, a pitanje je, gdo bi bio u stanju mobilizirati i mladje snage a pred svim i kade bi je gdo školovao za ovo toliko važno buduće djelovanje?

Ne moremo dost diboko skinuti kapu pred projektom dijalektologije

čekali i ispunilo se je. Imamo u ruka obilno tiskano djelo, s kim se moremo ponositi i za ča moramo biti zahvalni svim onim, ki su sudjelovali, ki su pobirali, zapisivali, bilježili, uređivali a konačno i izdali i objavili ovo peterosvešće. A svakako triba skinuti kapu i pred nositeljji ovoga projekta, Martinom Ivančičem i Editom Mühlgaszner iz HKDC-a.

kad je bio kao jedini u stanju, da more pošteno odštetiti svoje suradnike i suradnice, jer je oslobođen dostkrat od jako dragih društvenih aktivnosti. Ali za ov njegov uspjeh na izdavačkom području je bilo potribno i odlično umriženje med učiteljstvom i aktivna i angažirana školska struktura. O tom svidoču brojne školske knjige i učila kao i pomoćna sredstva,